

UNIWERSYTET
Andrzeja Frycza Modrzewskiego
w Krakowie

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Oslona kontrwywiadowcza instytucji państwowych
Wydział	Wydział Nauk o Bezpieczeństwie
Kierunek	Bezpieczeństwo narodowe
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	siły i służby specjalne
Poziom PRK	6 PRK
Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
Forma studiów	studia stacjonarne
Grupa zajęć	—
Liczba punktów ECTS	2
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	20 godz.
Cykl dydaktyczny	2022/2023 zimowy
Semestr studiów	6
Rok studiów	3
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Rok realizacji	2024/2025
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr Janusz Liber (e-mail: jliber@uafm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład	Ćwiczenia
6	10 godz. 2 ECTS	10 godz. 0 ECTS

2. Cele przedmiotu

C1	Wprowadzenie do problematyki osłony kontrwywiadowczej instytucji istotnych dla bezpieczeństwa państwa, ze szczególnym uwzględnieniem Sił Zbrojnych. Zapoznanie z podstawowymi obszarami zainteresowań kontrwywiadu, jak również metodami oraz formami pracy służb specjalnych. Zwrócenie uwagi na rolę służb kontrwywiadowczych w zapewnieniu skuteczności funkcjonowania Państwa, w tym jego polityki wewnętrznej i zagranicznej.
----	--

3. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Wiedza: Student, który zaliczył przedmiot wie jakie działania kontrwywiadowcze są istotne dla bezpieczeństwa państwa. Zna zadania kontrwywiadu cywilnego i wojskowego, różnice wynikające z ich specyfiki oraz rolę postrzegania służb specjalnych w państwie jako elementu skuteczności zapewnienia ich działań. Potrafi wyjaśnić istotę i sposób realizacji osłony kontrwywiadowczej, scharakteryzować elementy cyklu wywiadowczego oraz podstawowych źródeł informacji kontrwywiadu	EUK6_W2
U1	Umiejętności: Umiejętności: Student, który zaliczył przedmiot powinien nabyć umiejętności w zakresie: analizowania, oceniania i diagnozowania zagrożeń dla instytucji państwowych podlegających osłonie kontrwywiadowczej.	EUK6_U5
K1	Kompetencje społeczne: Kompetencje społeczne: Student, który zaliczył przedmiot jest świadomy skutków jakie niosą za sobą zagrożenia dla instytucji państwowych, które podlegających osłonie kontrwywiadowcze	EUK6_KS4

5. Treści programowe

Wykład (10 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 6)
Wyk1	Charakterystyka instytucji istotnych dla bezpieczeństwa państwa oraz zagrożeń pozostających w zainteresowaniu kontrwywiadu 1. Siły zbrojne oraz administracja państwowa 2. Infrastruktura krytyczna 3. Obiekty podlegające obowiązkowej ochronie 4. Przedstawicielstwa państwa poza granicami kraju - 2 godz.
Wyk2	Kontrwywiad cywilny vs. kontrwywiad wojskowy – zadania, podobieństwa i różnice 1. Zadania kontrwywiadu wojskowego 2. Zadania kontrwywiadu cywilnego 3. Uprawnienia i specyfika działań służb kontrwywiadowczych w zależności od obowiązujących uregulowań prawnych 4. Pozycja służb specjalnych w państwie ze względu na ich postrzeganie przez społeczeństwo (Polska, Izrael, Wielka Brytania) - 2 godz.
Wyk3	Zasady organizacji osłony kontrwywiadowczej .1 Analiza zagrożeń 2. Typowanie i osłona kluczowych zasobów ludzkich 3. Typowanie i osłona istotnych miejsc i procesów 4. Ochrona informacji istotnych dla osłanianej instytucji 5. Organizacja i zapewnienie dopływu informacji o zagrożeniach - 2 godz.
Wyk4	Cykl wywiadowczy/kontrwywiadowczy 1. Potrzeby informacyjne 2. Zbieranie informacji 3. Analiza i przetwarzanie danych 4. Rozpowszechnianie informacji 5. Rola cyklu wywiadowczego/kontrwywiadowczego w zabezpieczeniu kontrwywiadowczym instytucji państwowych w zależności od ich specyfiki - 2 godz.
Wyk5	Źródła informacji kontrwywiadu 1. Osobowe źródła informacji – rekrutacja, ewidencja, prowadzenie 2. Przedsięwzięcia specjalne – charakterystyka wybranych elementów 3. Źródła ogólnodostępne 4. Instytucje państwowe oraz przedsiębiorcy 5. Inne elementy - 2 godz.

Ćwiczenia (10 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 6)
Cw1	Operacje/ sprawy operacyjne/dochożenia prowadzone przez kontrwywiad 1. Charakterystyka operacji kontrwywiadowczych na bazie regulacji obowiązujących w Siłach Zbrojnych Stanów Zjednoczonych 2. Rozpracowanie operacyjne Aldricha Amesa – szefa kontrwywiadu CIA szpiegującego dla byłego ZSRR i Rosji – studium przypadku 3. Rozpracowanie operacyjne Roberta Hansena (FBI) szpiegującego dla byłego ZSRR i Rosji – studium przypadku - 3 godz.
Cw2	Kontrwywiadowcze zabezpieczenie instytucji istotnych dla bezpieczeństwa państwa przez inwigilacją techniczną (Technical Surveillance Countermeasure) 1. Ryzyko i metody nielegalnego pozyskiwania informacji środkami technicznymi 2. Techniczna inwigilacja ambasady USA w Moskwie „Great Seal case” – studium przypadku 3. Ochrona fizyczna obiektów 4. Pasywne i aktywne działania kontrinwigilacyjne - 2 godz.
Cw3	Specyfika działalności służb specjalnych jako elementu składowego sił zbrojnych prowadzących działania poza granicami kraju 1. Zadania i rola kontrwywiadu i wywiadu wojskowego w systemie informacyjno-decyzyjnym dowódcy 2. Wojskowe służby specjalne w strukturze międzynarodowej społeczności wywiadowczej 3. Zasady realizacji zadań przez wywiad i kontrwywiad wojskowy w czasie misji pokojowych NATO, UE, ONZ -3 godz.

Cw4	Współpraca służb specjalnych, policyjnych oraz instytucji rządowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa instytucji istotnych dla bezpieczeństwa państwa 1. Podział kompetencji oraz odpowiedzialności organów na przykładzie 2. Zasady wymiany informacji o zagrożeniach 3. Ochrona źródeł informacji 4. Rola współpracy międzynarodowej w zabezpieczeniu instytucji istotnych dla bezpieczeństwa państwa - 2 godz.
-----	---

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
M1	Analiza przypadków
M12	Metoda sytuacyjna
M17	Prezentacja multimedialna
M19	Studium przypadku
M20	Wykłady
Ćwiczenia	
M1	Analiza przypadków
M2	Analiza tekstów
M3	Burza mózgów
M6	Dyskusja
M17	Prezentacja multimedialna
M19	Studium przypadku
M20	Uczenie się w oparciu o problem
M23	Zajęcia praktyczne

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Wykład	10 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Ćwiczenia	10 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	30 godz.
------------------------------	-----------------

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	50 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

80% obecność na ćwiczeniach. Przygotowanie prezentacji z tematyki ćwiczeń. Egzamin test 20 pytań jednokrotnego wyboru.

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	18 - 20 punktów - poprawnych odpowiedzi w teście.
Na ocenę 4,5:	16 - 17 punktów - poprawnych odpowiedzi w teście.
Na ocenę 4:	14 - 15 punktów - poprawnych odpowiedzi w teście.
Na ocenę 3,5:	12 - 13 punktów - poprawnych odpowiedzi w teście.
Na ocenę 3:	11 punktów - poprawnych odpowiedzi w teście.

Ćwiczenia	
Na ocenę 5:	100% obecność na ćwiczeniach. Przygotowanie i zaprezentowanie czterech wystąpień na dyskutowane w ramach ćwiczeń. Zaprezentowanie w sposób zrozumiały. Udzielenie odpowiedzi na pytania grupy i prowadzącego.
Na ocenę 4,5:	90% obecność na ćwiczeniach. Przygotowanie i zaprezentowanie czterech wystąpień na dyskutowane zagadnienia w ramach ćwiczeń. Zaprezentowanie w sposób zrozumiały. Udzielenie odpowiedzi na pytania grupy i prowadzącego.
Na ocenę 4:	80% obecność na ćwiczeniach. Przygotowanie i zaprezentowanie trzech wystąpień na dyskutowane zagadnienia w ramach ćwiczeń. Zaprezentowanie w sposób zrozumiały. Udzielenie odpowiedzi na pytania grupy i prowadzącego.
Na ocenę 3,5:	80% obecność na ćwiczeniach. Przygotowanie i zaprezentowanie dwóch wystąpień na dyskutowane zagadnienia w ramach ćwiczeń. Zaprezentowanie w sposób zrozumiały. Udzielenie odpowiedzi na pytania grupy i prowadzącego.
Na ocenę 3:	80% obecność na ćwiczeniach. Przygotowanie i zaprezentowanie jednego wystąpienia na dyskutowane zagadnienia w ramach ćwiczeń. Zaprezentowanie w sposób zrozumiały. Udzielenie odpowiedzi na pytania grupy i prowadzącego.

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. Faligot R., Kauffer R. Służby Specjalne. Historia Wywiadu i Kontrwywiadu na Świecie. Iskry, Warszawa, 2006.

Literatura uzupełniająca

1. Machniak A. Służba Kontrwywiadu Wojskowego w trakcie misji ISAF w Afganistanie. Przegląd Geopolityczny, 17, 2016, s. 157-168

Publikacje prowadzącego

1. Gut J., Liber J. Wybrane Operacje Sił i Służb Specjalnych Stanów Zjednoczonych i wielkiej Brytanii, Difin, Warszawa, 2024.
2. 1. Liber J. Kontrwywiad wojskowy oraz taktyczny wywiad osobowy – kluczowe elementy ochrony wojsk przed zamachami terrorystycznymi. Oficyna Wydawnicza AFM, Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka 2014, nr 1, s. 75-88.
2. Liber J. Działania przeciwpowstańcze specjalistycznych jednostek Armii Brytyjskiej w Irlandii Północnej na przykładzie MRF. Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego 2021, vol. 15, nr 1., s. 186 - 204.
3. Liber J. Charakterystyka wybranych elementów działania wywiadu osobowego (HUMINT) w Internecie - taktyka, operacje, zagrożenia. Wirtualna rzeczywistość w perspektywie prawnej, bezpieczeństwa cyfrowego i technologii informacyjnych. Tom 2 / redakcja naukowa
Barbara Olbrych, Adam Ziółkowski. – Radom, 2022.

10. Informacja o osobach prowadzących zajęcia

Osoby prowadzące zajęcia

dr Janusz Liber (e-mail: jliber@uafm.edu.pl)